

**UCHWAŁA NR XXXVI/235/21
RADY GMINY OJRZEŃ**

z dnia 20 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia “Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ojrzeń na 2022 rok”**

Na podstawie art. 18 ust. 2. pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834), art 4 ust/ 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050) Rada Gminy Ojrzeń uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się “Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ojrzeń na rok 2022”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ojrzeń.

§ 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

2. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Grzegorz Lejman

Załącznik do uchwały Nr XXXVI/235/21
Rady Gminy Ojrzeń
z dnia 20 grudnia 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII**

dla Gminy Ojrzeń na rok 2022

Ojrzeń, 2021

SPIS TREŚCI

WSTĘP	2
PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	3
DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE OJRZEŃ	4
Wielkość i struktura sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Ojrzeń.....	7
Analiza problemów nadużywania alkoholu przez mieszkańców Gminy Ojrzeń	8
Dane liczbowe pochodzące z Posterunku Policji w Ojrzeniu dotyczące stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego	11
CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE ORAZ ZADANIA PROGRAMU.....	12
HARMOGRAM FINANSOWY GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	16
ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU I WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W OJRZENIU.....	20
POSTANOWIENIA KOŃCOWE	20
SPIS TABEL	22

I. WSTĘP

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii. W celu realizacji ww. zadań przygotowano Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 (zwany dalej Gminnym Programem), który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 183 z późn. zm.) w art. 19 pkt. 4 wprowadziła zmiany do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Między innymi art. 4 ust. 2 otrzymał brzmienie: *„Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia”*.

Przygotowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ojrzeń na 2021 rok określa lokalną strategię w zakresie zarówno profilaktyki, jak i redukcji szkód zdrowotnych i społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu oraz z używaniem substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej. Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia, który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego, wyznaczającym cele strategiczne i operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz poprawy zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców. W programie uwzględnione zostały również rekomendacje i priorytety dot. Realizowania i finansowania gminnych programów wskazane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Ustawy:

1. z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1189)
2. z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r., poz. 713),
3. z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1876 ze zm.),
4. z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 821 ze zm.),
5. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.),
6. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249),

7. z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz.183 z późn. zm.),
8. z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 711 z późn. zm.).

Programy krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r.,
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022.

Programy regionalne i gminne:

1. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025,
2. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii Województwa Mazowieckiego na lata 2021–2025.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE OJRZEŃ

Zespół Uzależnienia od Alkoholu jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO)¹ w 2016 roku z powodu spożycia napojów alkoholowych zmarło 3 miliony osób. Oznacza to, że 1 na 20 zgonów spowodowany jest alkoholem. Co więcej $\frac{3}{4}$ przypadków śmiertelnych wywołanych alkoholem, dotyczyło mężczyzn. Najczęstszą przyczyną zgonów (28%) są urazy – w wyniku wypadków samochodowych, przemocy, samookaleczenia. 21% ofiar alkoholu umiera z powodu chorób układu pokarmowego. Nieco mniej – 19% – w wyniku schorzeń sercowo-naczyniowych. Pozostała część to śmiertelne przypadki nowotworów, chorób zakaźnych, zaburzeń psychicznych oraz innych problemów zdrowotnych, w tym padaczki. Łącznie w 2016 roku z powodu nowotworu wywołanego pićm alkoholu zmarło na świecie 400 000

---

¹ Global status report on alcohol and health 2018, WHO, 2018.

osób. Eksperti WHO podkreślają, że szkodliwe picie alkoholu wywołuje aż 200 chorób i rodzajów urazów. Ogółem za 5,1 proc. globalnego obciążenia chorobami i urazami można winić alkohol.

Raport Światowej Organizacji Zdrowia wskazuje, że 2,3 miliarda osób na całym świecie

---

spożywa alkohol. Ponadto ponad połowa światowej populacji (57%, czyli 3,1 mld osób) w wieku 15+ nie piło alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy, a 44,5 proc. (prawie 2,5 mld) – nie piło alkoholu nigdy.

Średnie spożycie alkoholu wśród osób, które deklarują picie, wynosi 33 gramy czystego alkoholu etylowego dziennie. Tyle zawierają 2 kieliszki wina (po 150 ml), duże piwo (750 ml) lub dwa kieliszki alkoholi wysokoprocentowych (po 40 ml). Najwięcej alkoholu piją Europejczycy i Amerykanie – uśredniając odpowiednio 9,8 litra i 8 litrów czystego alkoholu etylowego dziennie. W skali świata ponad ¼ (27%) osób pijących to młodzież w wieku 15-19 lat. Spożycie alkoholu w tej grupie wiekowej jest najwyższe w Europie (44%), obu Amerykach (38%) i regionie Zachodniego Pacyfiku (38%). Szacuje się, że w skali światowej 237 mln mężczyzn i 46 mln kobiet cierpi na zaburzenia związane z używaniem alkoholu, zwłaszcza w Europie (14,8% mężczyzn i 3,5% kobiet) oraz obu Amerykach (11,5% mężczyzn i 5,1% kobiet). Zaburzenia związane z używaniem alkoholu są częstsze w krajach o wysokich dochodach na jednego mieszkańca.

Średnia spożycia alkoholu w Polsce jest najwyższa od lat – według danych GUS w Polsce na jednego mieszkańca przypadało w 2019 roku średnio 9,78 litra czystego alkoholu etylowego². Z najnowszych badań wynika także, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu. Kobiety piją mniej alkoholu niż mężczyźni, a także rzadziej go nadużywają, jednak następstwa zdrowotne występują u nich przy mniejszych dawkach łącznych występują u nich częściej niż u mężczyzn. U kobiet częściej rozpoznaje się takie następstwa nadużywania alkoholu, jak alkoholowe uszkodzenie wątroby oraz szkody zdrowotne w zakresie układu sercowo– naczyniowego i mózgu, także wystąpienie zaburzeń w obrębie mięśni szkieletowych i miokardiopatii. Ponadto

---

² Źródło: <http://www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki>

kobiety uzależnione od alkoholu osiągają gorsze wyniki testów psychomotorycznych i pamięci niż mężczyźni. Umieralność kobiet nadużywających alkoholu jest wyższa niż mężczyzn, przy czym główne jej przyczyny to: alkoholowe uszkodzenie wątroby, zapalenie trzustki, wypadki i przemoc, samobójstwa, nowotwory i choroby serca. Jedną z istotnych różnic jest osiągnięcie przez kobiety wyższego stężenia alkoholu we krwi przy takiej samej dawce alkoholu na kilogram wagi ciała, co wynika z mniejszej procentowej zawartości wody w organizmie.

Picie alkoholu przez kobiety ciężarne często powoduje organiczne uszkodzenie dzieci w okresie prenatalnym, którego skutkiem jest upośledzenie umysłowe i opóźnienia rozwojowe

---

o różnym stopniu ciężkości. Skutkują one w przyszłości problemami z funkcjonowaniem w życiu społecznym i zawodowym. Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (Fetal Alcohol Syndrome Disorder – FASD) jest to zespół nieprawidłowości, stwierdzany u dzieci niektórych matek spożywających alkohol w okresie ciąży.

Spożycie alkoholu w I trymestrze ciąży: uszkadza mózg, osłabia rozwój komórek, atakuje główne organy płodu, takie jak serce czy nerki, powoduje poronienia;

Spożycie alkoholu w II trymestrze ciąży: osłabia rozwój mózgu, powoduje poronienia zagrażające życiu matki, uszkadza mięśnie, skórę, gruczoły, kości i zęby;

Spożycie alkoholu w III trymestrze ciąży: osłabia rozwój mózgu i płuc; prowadzi do zaburzenia rozwoju wzrostu³.

Zespół Alkoholowy Płodu FAS jest jednym z rozpoznawanych u dzieci zaburzeń z grupy FASD, w którym współwystępują:

1. zahamowanie wzrostu w okresie płodowym lub późniejszym,
2. charakterystyczne zmiany dymorficzne twarzy,
3. nieprawidłowy rozwój centralnego układu nerwowego.

Badania epidemiologiczne dotyczące FASD w Polsce przeprowadziła Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach projektu ALICJA. Pokazały one, że zaburzenia neurorozwojowe wynikające z picia alkoholu przez matkę w czasie ciąży dotyczą nie mniej niż 2% dzieci w wieku 7-9 lat. Oznacza to, że FASD występuje częściej niż np. choroby spectrum autystycznego (1,5%; Baio, 2014) lub zespół Downa (0,1%, Shin i in., 2009)⁴. Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód

---

³ Dzieci wymagające specjalnej opieki zdrowotnej, Kraków 2004 rok;

⁴ Diagnoza FASD dla celów edukacyjnych i wychowawczych, Katarzyna Okulicz-Kozaryn, Magdalena Borkowska, Przegląd Pedagogiczny, 2015, nr 1.

występujących u osób uzależnionych (lub nadużywających alkoholu). Poza wyniszczeniem zdrowotnym i psychicznym, które dotyka osoby uzależnione, ma również wymiar społeczny, obejmując swoim zasięgiem zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin i osób żyjących w najbliższym otoczeniu alkoholika. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele innych szkód społecznych, np.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przemoc w rodzinie, przestępczość, wypadki drogowe, ubóstwo i bezrobocie. Szkody występują w znacznej mierze w sferze ekonomicznej. Są to koszty: leczenia osób uzależnionych jak i współuzależnionych, systemu pomocy społecznej, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, przedwczesnej umieralności oraz spadek wydajności pracy. Dlatego działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania

---

problemów alkoholowych powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony samorządu lokalnego.

Wprowadzona w 2018 roku nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przyznała Radzie Gminy kompetencje do określenia maksymalnej liczby zezwoleń, w miejsce dotychczasowej możliwości wskazywania maksymalnej liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa). Ponadto, wprowadziła obowiązek określenia liczby zezwoleń na sprzedaż alkoholu do 4,5% oraz piwa – zarówno w przypadku placówek handlowych (do spożycia poza miejscem sprzedaży), jak i w przypadku lokali gastronomicznych (do spożycia w miejscu sprzedaży).

Należy zaznaczyć, że liczba punktów sprzedaży piwa nie była wcześniej limitowana co skutkowało nieuwzględnieniem punktów prowadzących sprzedaż wyłącznie takich napojów w ogólnej liczbie punktów sprzedaży. Innymi słowy, rzeczywista liczba punktów sprzedaży alkoholu ogółem była większa niż liczba limitowanych punktów sprzedaży alkoholu.

Kolejną część Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ojrzeń na 2022 rok, obejmować będzie lokalną diagnozę wyżej wymienionego problemu. Do sporządzenia analizy wykorzystano dane pochodzące z Urzędu Gminy w Ojrzeniu, Posterunku Policji w Ojrzeniu, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ojrzeniu oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Ojrzeniu.

III.1. Wielkość i struktura sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Ojrzeń

Alkohol jest specyficznym, odmiennym od innych produktów towarem. Wymaga specjalnych regulacji prawno-administracyjnych oraz finansowych, umożliwiających wyższy stopień kontroli niż ta, która obowiązuje w systemie wolnorynkowym wobec innych produktów.

Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Wójta Gminy, po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jednym z elementów kształtowania polityki wobec problemów alkoholowych jest ograniczenie dostępności do alkoholu, poprzez ustalenie limitu liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży oraz ustalenie zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Powyższe limity na terenie Gminy Ojrzeń przedstawiają się następująco:

Tabela.1 Liczba punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Ojrzeń w 2020 roku

Rodzaj punktu sprzedaży alkoholu	W tym liczba punktów sprzedaży alkoholu o zawartości powyżej 4,5%	W tym liczba punktów - sprzedaży alkoholu o zawartości do 4,5%	Ogólna liczba punktów sprzedaży alkoholu
Gastronomia (sprzedaż do spożycia w miejscu sprzedaży)	0	0	0
Sklepy (sprzedaż do spożycia poza miejscem sprzedaży)	10	2	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ojrzeniu

Zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Ojrzeń w sprawie określenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży, wynosi 12. Niezmiennie w Gminie Ojrzeń nie ma punktów gastronomicznych, w których sprzedaż alkoholu dostępna byłaby w miejscu sprzedaży.

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ojrzeniu, którzy są upoważnieni przez organ zezwalający na kontrolę przedsiębiorców, przeprowadzili w 2019 roku kontrolę przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych we wszystkich punktach sprzedaży. Celem

kontroli było sprawdzenie przestrzegania przez sprzedawców przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Sprawdzono zgodność posiadanych zezwoleń z rodzajami dostępnego alkoholu oraz aktualność tych zezwoleń. W trakcie kontroli w żadnym z 12 punktów sprzedaży alkoholu nie stwierdzono rażącego naruszenia prawa.

III.2. Analiza problemów nadużywania alkoholu przez mieszkańców Gminy Ojrzeń

W Gminie Ojrzeń działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, będąca organem pomocniczym gminy w zakresie prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. W skład powyższej Komisji w 2020 roku wchodziło 7 osób, którzy pełnią bardzo ważne role społeczne na terenie naszej gminy. W 2020 roku odbyło się 15 posiedzeń Komisji, podczas których:

1. Przeprowadzono rozmowy interwencyjno - motywacyjne z osobami dotkniętymi problemem alkoholowym, omawiano wnioski osób skierowanych do GKRPA w Ojrzeniu o zastosowanie przymusowego leczenia z uzależnienia od alkoholu,
2. Opiniowano wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
3. Zapoznano się z ofertami programowymi, które dotyczyły profilaktyki alkoholowej dla dzieci i młodzieży,
4. Zapoznano się z ofertami szkoleń,
5. Dokonano wyboru oferty wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin, w których występuje problem alkoholowy,
6. Ustalono harmonogram kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
7. Omawiano inne sprawy bieżące dotyczące bezpośredniego funkcjonowania GKRPA w Ojrzeniu.

W 2020 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpływały o przeprowadzenie rozmów profilaktyczno - motywujących do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione od alkoholu. Z wyżej wymienionych wniosków:

- w większości pochodziły od członków najbliższej rodziny, w których osoby piją, były powodem rozkładu życia rodzinnego w związku z nadużywaniem alkoholu;

- wnioski były także skierowane przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ojrzeniu;
- z wnioskami występowała grupa robocza w ramach pracy z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie;
- wnioski o podjęcie działań przez GKRPA skierowała Prokuratura Rejonowa w Ciechanowie

Dla potrzeb Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pracownicy socjalni GOPS w Ojrzeniu przeprowadzają wywiady środowiskowe u osób nadużywających alkoholu i substancji psychoaktywnych.

We wszystkich przypadkach zgromadzono pełną dokumentację niezbędną do pracy Komisji. W wyniku podjętych działań w sprawach, skierowano wniosek do Sądu Rejonowego w Ciechanowie - III Wydział Rodzinny i Nieletnich w celu zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie lecznictwa odwykowego. O zastosowaniu w/w procedury wobec osoby uzależnionej, postanawia Sąd Rejonowy, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ojrzeniu aktywnie uczestniczyła w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Jednym z ważnych problemów jakie współwystępują z przemocą w rodzinie, jest spożywanie alkoholu przez osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie.

Tabela 2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2020 roku

Wyszczególnienie	2020 r.
Liczba wszczętych procedur "Niebieska Karta"	12
Liczba kontynuowanych procedur "Niebieska Karta" z poprzednich okresów	3
Liczba powołanych grup roboczych	12
Liczba posiedzeń grup roboczych	31
Liczba sporządzonych "NK-C"	8
Liczba sporządzonych "NK-D"	7

Liczba zawiadomień organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	0
Liczba zakończonych procedur "Niebieska Karta"	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ojrzeniu

Spośród 12 procedur, które były prowadzone w 2020 roku, w 9 rodzinach został wskazany problem nadużywania alkoholu. W 9 przypadkach podejmowane były działania na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ojrzeniu.

W 2020 roku kontynuowano prace w Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym do spraw Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Narkomanii i Przemocy Domowej. Specjalista terapii uzależnień pracował z osobami wymagającymi pomocy specjalistycznej w każdy pierwszy czwartek miesiąca. Stawianie diagnozy dotyczącej uzależnień osób zgłaszanych do GKRPA jest bardzo pomocne dla osób i rodzin mających problem z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków. W 2020 roku udzielono porady specjalistyczne i konsultacji dla osób zgłaszających się o pomoc w zakresie:

- 1) uzależnień od alkoholu i/lub środków psychoaktywnych,
- 2) dla osób współuzależnionych,
- 3) wobec kryzysu psychologicznego osób uzależnionych i współuzależnionych, innych trudnych sytuacji życiowych wymagających specjalistycznego wsparcia.

III.3. Dane liczbowe pochodzące z Posterunku Policji w Ojrzeniu dotyczące stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego

Bezpośrednie skutki nadużywania alkoholu oraz sięgania po środki psychoaktywne osób dorosłych i młodzieży, mają znaczny wpływ na porządek publiczny i stan bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Ojrzeń. Oto, jak plasują się dane pochodzące z Posterunku Policji w Ojrzeniu na dzień 31 października 2021 roku:

Tabela 3. Liczba i rodzaj interwencji Policji na terenie Gminy Ojrzeń na koniec października 2021 roku

Posterunek Policji w Ojrzeniu	31 październik 2021 r.
Liczba zatrzymanych nietrzeźwych osób dorosłych z terenu gminy Ojrzeń	18
Liczba ujawnionych nietrzeźwych nieletnich z terenu gminy Ojrzeń	0
Ilość osób, które popełniły przestępstwo kierowania samochodem w stanie nietrzeźwości	10
Ilość osób, które popełniły przestępstwo kierowania rowerem w stanie nietrzeźwości	12
Liczba zdarzeń drogowych spowodowanych przez kierujących stanie nietrzeźwości	5
Liczba osób nietrzeźwych ujawnionych na terenie gminy Ojrzeń, przewiezionych do izby wytrzeźwień	6
Interwencje funkcjonariuszy Policji w ramach procedury "Niebieska Karta" wobec mieszkańców gminy Ojrzeń:	10
w tym procedurę zastosowano po raz pierwszy	6
Liczba osób zatrzymanych w związku z posiadaniem substancji psychoaktywnych	3
Ilość osób, które popełniły przestępstwo kierowania samochodem po użyciu substancji psychoaktywnych	0
Ilość uczniów małoletnich i pełnoletnich, wobec których interweniowano na terenie szkoły - stan po użyciu alkoholu bądź substancji psychoaktywnych	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Posterunku Policji w Ojrzeniu

Dominującą kategorią zarejestrowanych czynów karalnych w Gminie Ojrzeń,

popelnionych pod wpływem alkoholu, było prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości. Do końca października 2021 roku zatrzymano 10 osób prowadzących samochód w stanie nietrzeźwości. Natomiast drugą kategorią najbardziej popularnych czynów karalnych było przestępstwo popełnione podczas kierowania rowerem w stanie nietrzeźwości - popełniło je 12 osób. Do końca października 2021 roku doszło do trzech zdarzeń drogowych z udziałem osób kierujących samochodem pod wpływem alkoholu. Zatrzymano 18 osób dorosłych nietrzeźwych z terenu Gminy Ojrzeń, spośród których 6 osoby zostały przewiezione do izby wytrzeźwień. Zatrzymano także 3 osoby, będące pod wpływem środków psychoaktywnych. Nie ujawniono osób nieletnich, którzy byli pod wpływem alkoholu.

Na terenie Gminy Ojrzeń funkcjonariusze Policji 10 razy interweniowali w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym 6 razy wobec osób, gdzie w/w procedurę wszczęto po raz pierwszy.

IV. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE ORAZ ZADANIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest programem dziedzinowym – nie strategicznym. Gminny Program nie ma bezpośredniego wpływu na cele Strategii Rozwoju Gminy Ojrzeń. Rezultaty działań w ramach Programu znajdują swój obraz w dwóch wskaźnikach dziedzinowych przedstawiających jakość usług publicznych rozumianą jako dostępność do działań profilaktycznych oraz terapii uzależnień. Działania Programu mają także wpływ na inne Dziedziny zarządzania: Pomoc i integracja społeczna, Sport, Bezpieczeństwo publiczne oraz Oświata i wychowanie.

Celem głównym Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. Poprzez:

1. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie,
2. wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym,

3. Realizacja programów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowanych do osób dotkniętych przemocą i osób stosujących przemoc w rodzinie, w ramach lokalnego systemu wsparcia.
4. Informowanie o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających oraz zagrożeniu uzależnieniami behawioralnymi (hazard, Internet). Profilaktyka zachowań ryzykownych i promocja zdrowia – udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców (konferencje, szkolenia, warsztaty, eventy); wykonanie i zakup materiałów profilaktycznych: prasa i książki specjalistyczne, broszury, plakaty, druki ulotne, nagrody w konkursach i zawodach oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne.
5. Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu. **Cel 1. Wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym.**
  - 1) Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież: finansowanie zajęć, imprez i projektów realizowanych przez organizacje sportowe oraz placówki i instytucje. Organizowanie miejskich imprez i programów sportowo-rekreacyjnych, wspieranie rozwoju młodych talentów, realizacja lokalnych programów, projektów i kampanii skierowanych do rodzin, młodzieży i dzieci;
  - 2) Wspieranie szkół w realizacji zadań profilaktycznych i edukacyjnych oraz kreujących zdrowy styl życia dzieci i rodziców;
  - 3) Przeprowadzenie badań wśród uczniów gimnazjów w celu zdiagnozowania problemu alkoholowego młodzieży, narkotykowego i przemocowego;
  - 4) Organizowanie i finansowanie szkoleń dla osób pracujących na rzecz rozwiązywania problemu uzależnień oraz pomagających ofiarom przemocy;
  - 5) Finansowanie kolonii edukacyjnych z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;
  - 6) Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych, broszur i czasopism wśród mieszkańców gminy;

- 7) Współpraca ze Szkołami, Gminna Biblioteka Publiczną w celu organizowania wystaw tematycznych (zakup fachowej literatury i eksponowanie jej na wystawach i gazetkach ściennych).

Cel 2. Zwiększenie dostępności pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

1. Prowadzenie Gminnego Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego;
2. Współpraca właściwych służb (policja, nauczyciele, służba zdrowia organizacje pozarządowe) w realizowaniu procedury przeciwdziałania przemocy;
3. Pomoc finansowa dla rodzin z problemem alkoholowym w postaci zakupu posiłków dla dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowych, programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. Realizacja wniosków na leczenie i badania psychologiczne.

Cel 3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

- 1) Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, realizujących programy profilaktyczne o charakterze uniwersalnym (dla wszystkich) i selektywnym (dla grup zwiększonego ryzyka) w świetlicach, ośrodkach, klubach młodzieżowych i innych miejscach organizujących wolny czas dzieci i młodzieży w ich środowisku lokalnym oraz podczas wyjazdów;
- 2) Wdrażanie projektów profilaktyczno-interwencyjnych, skierowanych do osób eksperymentujących z różnymi środkami psychoaktywnymi i uzależnionych (profilaktyka wskazująca i programy redukcji szkód). Przeciwdziałanie narkomanii poprzez realizację projektów profilaktycznych przeznaczonych dla wszystkich oraz korekcyjno-pomocowych skierowanych do osób eksperymentujących z narkotykami i uzależnionych;
- 3) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie klubów abstynenta oraz innych form działań pomocowych poza terapią, których odbiorcami są osoby uzależnione i ich rodziny;
- 4) Prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki i zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i promocji zdrowego stylu życia poprzez organizację kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych skierowanych do ogółu

mieszkańców lub wybranej grupy docelowej. Organizowanie warsztatów, zwiększających kompetencje osób pracujących w obszarze profilaktyki i terapii oraz prowadzenie szkoleń adresowanych do wybranych grup odbiorców, mających na celu minimalizowanie szkód społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

Cel 4. Zapewnienie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ojrzeniu.

1. Tworzenie warunków do pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ojrzeniu, Zespołu Interwencyjnego oraz zespołów problemowych Komisji – wynagrodzenia dla członków GKRPA, obsługa administracyjna, dodatkowe szkolenia dla członków Komisji, pokrywanie kosztów sądowych, wysyłka korespondencji, koszty wydawania opinii przez biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu oraz inne niezbędne koszty wynikające z działań Komisji.

Cel 5. Ograniczanie dostępu do alkoholu.

- 1) Ograniczanie dostępności do alkoholu;
- 2) Ograniczanie sprzedaży alkoholu w pobliżu obiektów chronionych, np. przedszkoli, szkół, burs, internatów i młodzieżowych domów kultury, ośrodków prowadzących terapię dla osób uzależnionych, domów pomocy społecznej oraz obiektów kultu religijnego;
- 3) Optymalizacja gęstości sieci punktów sprzedaży alkoholu w Gminie Ojrzeń;
- 4) Zakaz lokalizowania lokali gastronomicznych podających alkohol w bezpośrednim sąsiedztwie szkół, burs, internatów i obiektów kultu religijnego;
- 5) Wdrożenie działań z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych w tym, organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych oraz innych zainteresowanych służb.

Cel 6. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej poprzez:

1. umożliwienie korzystania z pomocy prawnej i pomocy pracownika socjalnego;
2. poradnictwo i konsultacje w punkcie konsultacyjnym;
3. współpraca z policją, sądem rodzinnym i dla nieletnich oraz kuratorami sądowymi zakresie resocjalizacji osób z objawami demoralizacji i niedostosowania społecznego.

V. HARMONOGRAM FINANSOWY GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Lp	Nazwa zadania	Odpowiedzialny	Termin realizacji	koszt realizacji (w zł)
1.	Wynagrodzenie dla członków GKRPA	Przewodniczący Komisji	Stosowanie do potrzeb, nie rzadziej niż raz na kwartał	22.920,00
Profilaktyka				
2.	- prowadzenie profilaktycznej działalności informatycznej szczególnie dla dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień od alkoholu i przemocy w rodzinie, nagrody za udział w konkursie	Dyrektorzy szkół, Przewodniczący Komisji	w trakcie trwania roku szkolnego	4.500,00
3.	- organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych w szkołach na temat uzależnień	Dyrektorzy szkół, Konsultant do spraw uzależnień	w trakcie trwania roku szkolnego	1.300,00
	- organizowanie spotkań ze specjalistą terapii uzależnień w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku, rodzinie oraz osób starszych	Dyrektorzy szkół, Kierownik GOPS	w trakcie trwania roku szkolnego	w ramach działalności punktu konsultacyjnego
	- kolonie socjoterapeutyczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	Dyrektorzy szkół, Kierownik GOPS	Wakacje letnie	760,00

	- dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje osób podejmujących działania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności członków GKRPA, pracowników GOPS, nauczycieli, członków Zespołów Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (delegacji)	Przewodniczący Komisji Kierownik GOPS	W ciągu roku	620,00
	- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Przewodniczący Komisji Kierownik GOPS	W ciągu roku	0,00
Pomoc dla osób uzależnionych i ich rodzin				
3.	- prowadzenie punktu konsultacyjno - informacyjnego (indywidualne spotkania ze specjalistą psychoterapii uzależnień) - pomoc psychologiczna i terapeutyczna (konsultacje specjalistów) - wykłady dla rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień - dalsze prowadzenie grupy wsparcia i współpraca z nową grupą AA	Kierownik GOPS, Specjalista psychoterapii uzależnień i psycholog Konsultant do spraw uzależnień	W ciągu roku (raz w miesiącu)	12.200,00
	- zakup materiałów biurowych, zakup materiałów edukacyjnych, informacyjnych z zakresu alkoholizmu, przemocy w rodzinie dla szkół, GOPS, wysyłki pocztowe	Przewodniczący Komisji Kierownik GOPS	W ciągu roku	3.000,00

	- realizacja wniosków kierowanych na leczenie (wydawanie opinii przez biegłych sądowych w zakresie uzależnienia od alkoholu)	Przewodniczący Komisji Kierownik GOPS	W ciągu roku	2.200,00
4.	Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem respektowania przepisów związanych ze sprzedażą, spożyciem i reklamą napojów alkoholowych	Przewodniczący Komisji	Cały rok	0,00
5.	Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych	Przewodniczący Komisji Kierownik GOPS	Cały rok	500,00
OGÓLEM				48.000,00

GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Lp	Nazwa zadania	Odpowiedzialny	Termin realizacji	Koszt realizacji (w zł)
Profilaktyka				
1.	- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej szczególnie dla dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień od narkotyków (festyny, konkursy, pogadanki organizowane w szkołach, zakup materiałów promocyjnych, nagrody)	Dyrektorzy szkół Kierownik GOPS	W trakcie trwania roku szkolnego	1.740,00

	- wspieranie i organizacja szkoleń z zakresu narkomanii z udziałem nauczycieli, członków GKRPA oraz innych osób pracujących na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień oraz pomagającym ofiarom przemocy	GKRPA Kierownik GOPS	Cały rok	460,00
Pomoc dla osób uzależnionych i ich rodzin				
2.	- prowadzenie punktu konsultacyjno - informacyjnego (udzielanie porad specjalisty psychoterapii uzależnień i psychologa)	Przewodniczący Komisji Kierownik GOPS	W ciągu roku (raz w miesiącu)	600,00
	- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy doraźnej poprzez pracę socjalną, a w szczególności: sporządzenie wniosku do Sądu, w sytuacjach najtrudniejszych kierowanie do wskazanego Domu Interwencji Kryzysowej, wskazywanie ośrodków specjalizujących się leczeniem od środków psychoaktywnych	Kierownik GOPS	W ciągu roku	0,00
	- pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integracja ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu społecznego	Kierownik GOPS	W ciągu roku	Finansowanie zadania na podstawie odrębnych przepisów (Ustawy o pomocy społecznej)

- zakup dożywiania dla dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach: opiekuńczo - wychowawczych, socjoterapeutycznych, sportowych	Dyrektorzy szkół Kierownik GOPS Przewodniczący Komisji	W trakcie roku szkolnego	200,00
OGÓLEM			3.000,00

VI. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU I WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W OJRZENIU

1. Środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ojrzeń na 2022 rok pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Środki, o których mowa znajdujące się w dyspozycji Wójta Gminy nie wykorzystane w bieżącym roku kalendarzowym przechodzą na rok następny do wykorzystania na realizację w/w Programu.
3. Wynagrodzenie za uczestnictwo w posiedzeniach Komisji przysługuje miesięcznie w wysokości brutto:
  - a) członkowie komisji po: 300,00 zł
  - b) przewodniczący: 350,00 zł
  - c) zastępca przewodniczącego: 330,00 zł
  - d) sekretarz komisji: 330,00 zł
4. Wynagrodzenie przysługuje za udział w co najmniej jednym posiedzeniu w miesiącu.
5. Zapłata za dojazdy do punktów handlowych będzie wypłacana na podstawie oświadczenia. Członkowi Komisji, który z tytułu wykonywania funkcji odbywa podróże służbowe przysługuje zwrot kosztów podróży na zasadach przyjętych dla delegacji służbowych, jak dla pracownika urzędu.

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Na podstawie art. 4 ust. 2 Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu

w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022 powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ojrzeniu we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ojrzeniu,

2. Zobowiązuje się Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ojrzeniu do złożenia sprawozdania z realizacji niniejszego Programu Wójtowi Gminy Ojrzeń oraz Radzie Gminy Ojrzeń, po roku którego sprawozdanie dotyczy,
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych uchwałami Rady Gminy Ojrzeń.

SPIS TABEL	1
Tabela.1 Liczba punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Ojrzeń w 2020 roku.....	8
Tabela 2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2020 roku	10
Tabela 3. Liczba i rodzaj interwencji Policji na terenie Gminy Ojrzeń na koniec października 2021 roku.....	12